

Styrets årsberetning 2020

Haraldsplass Diakonale Sykehus AS

I 2020 har pandemisituasjonen naturlig nok preget sykehusdriften, med omlegging og tilpassing av aktivitet etter smittetrykket i samfunnet. Under første smittebølge gjorde sykehuset et omfattende beredskapsarbeid med videreutvikling av beredskapsplaner og kompetanseplaner, og utstrakt opplæring og gjennomføring av simuleringer. Under andre smittebølge opprettholdt sykehuset full drift, med full operasjonskapasitet, full drift på poliklinikkene og med en normal innstrøm av indremedisinske øyeblikkelig hjelp pasienter. Sykehuset har behandlet både pasienter med påvist smitte og med mistanke om smitte, som alle har blitt behandlet med fullt smittevernregime. Dette utgjør 29 prosent av koronapasientene og 33 prosent av pasientene med mistanke om Covid-19 i Bergen og omegn. At sykehusdriften har vært i beredskap siden mars 2020 har krevd ekstra av alle yrkesgrupper og de ansatte har gjort en fantastisk innsats i perioden.

Parallelt med dette utvikles sykehuset for fremtiden. Frem til nå har sykehuset rehabilitert hele 4790 m² bruttoareal i den eldre bygningsmassen, med blant annet nye samlokaliserte poliklinikker, økt overvåkningskapasitet for kirurgiske dagpasienter og et nytt hovedkjøkken. Ser vi nybygg og rehabilitering under ett, vil sykehuset ha hele 21 440 m² nytt og moderne areal for drift og pasientbehandling i løpet av neste år. Pasientene har gitt gode tilbakemeldinger på økt standard både i brukerundersøkelse og uoppfordret i kontakt med sykehusets ansatte. Andre viktige milepæler i 2020 er styrking av behandlingstilbudet med ny CT i akuttmottak og innføringen av nytt matkonsept, der pasientene selv kan velge hva de skal spise til middag. I løpet av året har også innføringen av nye arbeidsprosesser understøttet av ny teknologi ført til ytterligere forbedringer i tjenesteleveransen, både når det gjelder kvalitet og pasientsikkerhet.

Om sykehuset

Haraldsplass Diakonale Sykehus AS er et ideelt sykehus eid av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Sykehuset er lokalsykehus i indremedisin for drøyt 145 000 innbyggere i Bergen og Nordhordland og en viktig del av det offentlige helsetilbudet gjennom driftsavtale med Helse Vest RHF. Sykehuset tar også imot henvisninger til planlagt behandling innenfor utvalgte medisinske, kirurgiske og ortopediske områder. Innen kirurgi har sykehuset utmerket seg spesielt på avanserte kne-, skulder- og protesekirurgi, urologi, tykktarmskreft og brokkoperasjoner. Sykehuset har også et konkurransedyktig døgntilbud innen laboratorie- og røntgentjenester.

Sykehusets visjon om å bidra til livsmestring, helse og lindring for pasienter og pårørende ligger til grunn for et ufravikelig fokus på helhetlig pasientbehandling i sykehusets strategi og daglig drift. Som diakonal virksomhet arbeider sykehuset kontinuerlig med verdispørsmål, etisk refleksjon og holdninger i ønsket om at våre pasienter, pårørende og medarbeidere skal oppleve kompetanse med hjertevarme. I tillegg bidrar sykehusets mange frivillige til at våre pasienter får en god opplevelse under oppholdet.

Sykehuset har fokus på forskning og utvikling, med forskningsmiljøer hovedsakelig innen geriatri og demens, gastromedisin, lindrende behandling, ortopedi og gastrokirurgi. Sykehuset har de senere år hatt en økning i forskningsaktiviteten med økning i publikasjoner og doktorgrader. I 2020 ble det publisert 62 artikler i internasjonale fagtidsskrifter som er 10 mer enn i 2019. Forskerne ved sykehuset er også aktive formidlere på fagkonferanser både nasjonalt og internasjonalt og har publisert 13 ikke-vitenskapelige artikler. En rekke tildelinger av ekstern forskningsmidler fra kilder som Helse Vest, Forskningsrådet og Nasjonalforeningen for folkehelse med mer har gjort det mulig å realisere nye spennende forskningsprosjekter.

Når det gjelder samhandling er sykehuset aktivt involvert i samhandlingsstrukturen mellom spesialisthelsetjenesten og de 18 kommunene i Helse Bergen sitt nedslagsfelt. I 2020 har samarbeidet vært godt, både om pandemien og om andre viktige saker til det beste for pasientene. Her er det verdt å merke at pandemikoordineringsgruppen, med representanter fra sykehusene og kommuneoverleger/smittevernoverleger i de ulike utvalgsområdene, utveksler erfaringer og løser samhandlingsutfordringer om pandemien sammen.

I perioden har sykehuset også jobbet med prosjektet «Felles utviklingsplan» som handler om hvordan Haraldsplass Diakonale Sykehus, Helse Bergen og de 18 kommunene i vårt nedslagsfelt skal organisere de nye Helsefelleskapene, som regjeringen har lagt opp til i den nye nasjonale Helse- og sykehusplanen. I 2020 har vi også planlagt oppstart av poliklinikk i Nordhordland Helsehus fra midten av 2021, og prosjektet «pasientens legemiddelliste» i tillegg til internt samhandlingsarbeid og opplæring av ansatte.

Sykehuset leverer helsetjenester av god kvalitet og med høy pasientsikkerhet. Det er et kontinuerlig fokus på å redusere antall uønskede hendelser, med gode rutiner for gjennomgang av rapporter, risikovurderinger og Lesson Learned (LL) metodikk for å sikre systematisk læringseffekt på tvers av avdelinger og klinikker. Gjennom pasientsikkerhetsvisitter på avdelinger settes fokus på ytterligere forbedringsområder og tiltak. Brukermedvirkning er en viktig del av pasientsikkerhetsprogrammet. Brukerutvalget ved sykehuset er representert i klinisk etisk komité, kvalitetsutvalget og i ulike prosjekt og grupper som arbeider for å forbedre tjenestene på sykehuset. Styret blir løpende informert om pasientsikkerhetsarbeidet og er trygg på at sykehusets fokus på kvalitet og forbedringsarbeid er med på å styrke pasientsikkerheten.

Arbeidsmiljøet vurderes som godt og bekreftes i årlige medarbeiderundersøkelser. Sykehuset hadde i 2020 totalt 1197 ansatte som utførte 800,5 brutto årsverk. Sykefraværet i 2020 var på 7,2 prosent (4,4 prosent korttidsfravær og 2,8 prosent langtidsfravær). Sykehuset legger til rette for at flest mulig skal kunne stå i arbeid når helsen blir en utfordring, og har gjennom handlingsplaner ulike tiltak for å bistå NAV med å tilrettelegge for mennesker som av ulike årsaker har falt ut av arbeidslivet. Det holdes jevnlig møter i sykehusets arbeids- og miljøutvalg (AMU) og HMS-utvalg. Utover dette har sykehusets ledelse faste samarbeidsmøter med alle hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Sykehuset arbeider kontinuerlig med å styrke meldekulturen for at avvik rapporteres og tas tak i. I 2020 ble det registrert 309 ansatt/HMS saker i synergi mot 221 saker i 2019, som er en ønsket oppgang. Områdene som blir oftest meldt er innen områdene organisatorisk arbeidsmiljø, vold og trusler og biologisk arbeidsmiljø.

Sykehuset er miljøsertifisert etter ISO 14001 standarden og har som mål å øke miljøbevisstheten i det daglige arbeidet ytterligere gjennom gode rutiner og arbeidsmetoder. Sykehuset har miljøbevisste ansatte som bidrar aktivt til vår miljøprestasjon gjennom konkrete tiltak. Styret opplever at sykehuset har god oversikt over hvordan sykehusdriften påvirker naturen, og at vedtatt miljøpolitikk og miljømål blir fulgt opp.

Organisasjonens samfunnsansvar handler også om å jobbe aktivt for å sikre mangfold, likestilling og inkludering på arbeidsplassen. Sykehuset har derfor et spesielt fokus på å være en god arbeidsplass for alle – uavhengig av alder, kjønn, etnisk bakgrunn, religiøs tilhørighet, livssyn og seksuell orientering – og tilstreber å kunne legge til rette innenfor de rammene som er mulig for de av våre ansatte som av helsemessige årsaker trenger dette. Det systematiske HMS-arbeidet på sykehuset skal bidra til at ansatte har et helsefremmende arbeidsmiljø, og redusere risiko for uønskede hendelser. For å identifisere risiko for diskriminering og hindre for likestilling har HR, tillitsvalgte og verneombud gjennomført en risikovurdering av ulike personalområder og diskrimineringsgrunnlag på systemnivå. Et detaljert innblikk i hvordan sykehuset har jobbet med likestilling og ikke-diskriminering i henhold til aktivitet og redegjørelsesplikten i 2020 er tilgjengelig i årsrapporten.

Sykehuset leverer tjenester etter avtale med Helse Vest RHF, som konkretiseres gjennom årlige bestillinger. Helse Vest RHF har vært sykehusets primære oppdragsgiver også i 2020. Per 31.12.2020 overstiger ikke-balanseførte pensjonsforpliktelser selskapets egenkapital. Vurderingen om grunnlaget for fortsatt drift er basert på at det er et offentlig ansvar å dekke de historiske pensjonskostnadene hos ideelle aktører som driver helse- og sosiale tjenester etter avtale med staten.

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift i samsvar med regnskapslovens § 3-3, og styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede. Styret mener sykehuset har en utfordrende drift grunnet underfinansiering som følge av historisk manglende likebehandling med offentlige helseforetak. Administrasjonen har dialog med Helse Vest om dette.

Samlet sett viser årsregnskapet for 2020 et overskudd på kr. 36,1 millioner, mot kr. 13,2 millioner i underskudd for 2019. Den regnskapsmessige resultatforbedringen i 2020 er i hovedsak relatert til lavere pensjonskostnad og at rammene for lønnsoppgjøret ble lavere enn forutsatt i inntektsrammene for sykehuset.

I 2020 har sykehuset balanseført nye investeringer for kr. 41,2 millioner mot kr. 14,3 millioner for 2019. Balanseført verdi av varige driftsmidler pr. 31.12.2020 er kr. 155,8 millioner mot kr. 136,8 millioner i 2019.

Kontantbeholdning ved utgangen av regnskapsåret var kr. 215 millioner, mot kr. 173 millioner i 2019. I tillegg er kr. 16,4 millioner av selskapets likviditetsbeholdning plassert i rentefond. Økningen i den samlede likviditet skyldes at kompensert pensjonskostnad er høyere enn betalt pensjonspremie, samt bevilgning for inntektstapet forbundet med pandemien. Styret har fokus på likviditetsutviklingen inn i år 2020 og vil fortsette arbeidet med å styrke likviditetssituasjonen til sykehuset.

Langsiktig gjeld pr. 31.12.2020 var kr. 53,4 millioner mot kr. 44,3 millioner i 2019. Kortsiktig gjeld pr. 31.12.2020 var kr. 179,0 millioner mot kr. 155,1 millioner i 2019.

Selskapet har en ikke balanseført pensjonsforpliktelse på kr. 262,7 millioner inklusiv arbeidsgiveravgift per 31.12.2020. Denne underdekningen finansieres løpende gjennom avtalen med Helse Vest RHF. Ved utgangen av 2020 var egenkapitalen i foretaket kr. 162,9 millioner (EK-andel 30,9 prosent) mot kr. 126,8 millioner (EK-andel 27,2 prosent) i 2019. Av egenkapitalen per 31.12.2020 utgjorde forskuttet kompensasjon for pensjonskostnader kr. 66,2 millioner, mot kr. 44,6 millioner per 31.12.2019. Det er således styrets vurdering at egenkapitalandelen fremdeles er lav, og det må arbeides for å øke denne gjennom årlige overskudd fra sykehusdriften. Styret mener at årsregnskapet for 2020 gir en rettvise oversikt over sykehusets stilling, utvikling og resultat.

Den vedvarende pandemisituasjonen forventes å kunne påføre sykehusdriften negativ resultateffekt i 2021. Styret legger til grunn at sykehuset vil kompenseres for inntektstap og / eller merkostnader som følge av dette.

Selskapet har som målsetning å minimere finansiell risiko. Ved årsslutt er ingen eiendeler eller gjeld i utenlandsk valuta og er derfor ikke eksponert for valutarisiko. Selskapets likviditet er god som følge av forskuttet pensjonspremie, og er i hovedsak plassert i bankinnskudd. Deler av selskapets overskuddslikviditet plassert i rentefond. Gjennom dette er selskapet noe eksponert for rente- og kredittrisiko. Rentebetingelser på langsiktig gjeld på kr. 53,4 millioner er knyttet opp mot 3 måneders NIBOR.

I dag fremstår Haraldsplass Diakonale Sykehus som et av de mest moderne sykehusene i landet, som følge av det gode utviklings- og forbedringsarbeidet de siste årene. Fremover vil organisasjonen fortsatt ha et kontinuerlig fokus på videre utvikling og forbedring for å kunne møte den forventede økning i aktivitet i årene som kommer. Sykehuset har også startet arbeidet med oppgavefordeling sammen med Helse Bergen med mål om å oppnå bedre pasientbehandling etter sluttført prosess. Prioriteringene i 2021 vil gjenspeile det ansvaret sykehuset har for å sikre kvalitativt gode spesialisthelsetjenester, bærekraftig utvikling og et godt omdømme. Sykehusets leveranser av helsetjenester skal være av den beste kvalitet, slik at pasienter og pårørende kan si at de har møtt kompetanse med hjertevarme på Haraldsplass Diakonale Sykehus AS.

Styret takker alle medarbeiderne ved sykehuset for den ekstraordinære innsatsen i pandemiåret 2020.

Bergen 17. mars, 2021

Jørn-Henning Theis
Styrets formann

Laila Dāvøy
Styrets nestleder

Dagrun Waag Linchausen
Styremedlem

Vigdis Anita Gåskjenn
Styremedlem

Victor D. Norman
Styremedlem

Søren Vindfeld
Styremedlem

Eva Karin Skorpen
Styremedlem

Susann Muri
Styremedlem

Kjerstin Fyllingen
Adm. direktør